

Dkt. Daniel K. Darko, Injili ya Luka, Kipindi cha 34, Masimulizi ya Ufufuo, Luka 24

© 2024 Dan Darko na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Daniel K. Darko katika mafundisho yake kuhusu Injili ya Luka. Huu ni kipindi cha 34, Simulizi za Ufufuo, Luka 24.

Karibu tena kwenye mfululizo wa Biblica eLearning [Biblicalelearning.org] kuhusu Injili ya Luka.

Kama ulivyoelewa kutoka kwa hotuba iliyopita kuhusu kukamatwa na kushtakiwa kwa Yesu, nilikuongoza kupitia mfululizo mrefu wa mihadhara ili kuweza kuangazia maelezo ya kukamatwa, kifo, na Yesu kulazwa kaburini. Hapa, tunafikia toleo fupi la mfululizo wa mihadhara ili kuangazia ufufuo na masimulizi ya baada ya ufufuo. Yesu amelazwa kaburini.

Yusufu wa Arimathaya ndiye aliyetoa mpango huu. Masimulizi ya mashahidi, kulingana na Luka, yalithibitisha kwamba kweli alilazwa kaburini. Masimulizi ya mashahidi pia yalipendekeza kwamba mwanamke huyo aliingia akiandaa mafuta ya upako ili arudi kaburini ili apakaze.

Katika simulizi la Luka, tunaambiwa pia kwamba Sabato itakuwa kipengele muhimu kuhusu kwa nini kutakuwa na ucheleweshaji katika mchakato huo hadi Sabato iishe. Kwa hivyo, tukifuata simulizi hilo, hebu tuanze kuzungumzia kile, katika utamaduni, tumekiita hadithi ya Pasaka au hadithi ya Jumapili ya Ufufuo. Kuanzia na kile kilichokuwa kikiendelea kwa mwanamke, Luka 23:54 hadi 56 inatukumbusha kwamba ilikuwa siku ya maandalizi na Sabato ilikuwa inaanza.

Hiyo ndiyo siku aliyosulubiwa. Yule mwanamke aliyekuja naye kutoka Galilaya alifuata, akaona kaburi na jinsi mwili wake ulivyowekwa. Kisha wakarudi, wakaandaa manukato na marashi.

Siku ya Sabato, walipumzika kulingana na amri, lakini kuanzia sura ya 24, mstari wa 1, siku ya kwanza ya juma, alfajiri na mapema, walikwenda kaburini, wakichukua manukato waliyoyaandaa, wakakuta jiwe limevingirishwa mbali na kaburi, lakini walipoingia, hawakuuona mwili wa Bwana Yesu. Walipokuwa wakishangaa juu ya hilo, tazama, watu wawili walisimama karibu nao, wamevaa mavazi ya kung'aa; nao walipokuwa wakiogopa na kuinama kifudifudi, yule mtu akawaambia, Kwa nini mnamtafuta aliye hai kati ya wafu? Hayupo hapa, bali amefufuka. Kumbukeni alivyowaambia alipokuwa Galilaya, kwamba Mwana wa Adamu lazima atolewe mikononi mwa wenye dhambi, na kusulubiwa, na siku ya tatu, afufuke. Mstari wa 8, walikumbuka matendo yake, na wakakumbuka maneno yake, na wakarudi kutoka kaburini. Wakawaambia wale kumi na mmoja na wengine wote mambo haya yote.

Basi, walikuwa Maria Magdalene, Yoana, Maria mama yake Yakobo, na mwanamke mwingine pamoja nao, waliowaambia mitume mambo haya. Lakini maneno hayo yalionekana kama upuuzi kwao, nao hawakuwaamini.

Lakini Petro akaondoka, akakimbilia kaburini. Akainama na kuchungulia ndani, akaona vitambaa vya kitani peke yake, akaenda nyumbani, akistaajabia yaliyotokea. Jambo la kwanza kujifunza kutokana na simulizi hili ni kumtazama mwanamke kaburini.

Kwanza, mwanamke huyu alikuja na marashi waliyoyaandaa, na tuliambiwa kwamba hawakusimama mbali. Waliingia kaburini na hawakuona mwili wowote, na Luka anatumia neno hawakuuona mwili wa Bwana Yesu, nao wakachanganyikiwa. Kitu ambacho nitakirudia ni kwamba waliwakuta watu wawili waliovaa nguo zinazong'aa ambao walishiriki nao kuhusu ufufuo, wakiwakumbusha kwamba yule waliyemtafuta alikuwa amefufuka.

Waliogopa. Waliinama nyuso zao chini, na tukaambiwa kwamba mwanamke huyo alikuwa amekuja kuripoti hadithi hiyo kwa wale kumi na mmoja na wengine. Tunachoambiwa hapa ni hiki.

Ufufuo ulikuwa shahidi wa kwanza. Mashahidi wa kwanza wa tukio hilo walikuwa wanawake. Injili zingine zitatukumbusha hata kwamba mtu wa kwanza kutangaza kwamba Yesu amefufuka angekuwa Maria Magdalene.

Luka hasemi hivyo. Luka anatuambia kwamba mwanamke huyo alienda kwenye eneo la tukio na kuwaona wanaume hao wawili. Waliambiwa kwamba Yesu amefufuka.

Walikuja na kuwaambia wanafunzi. Walichanganyikiwa. Wengine walikuwa wakishangaa ni nini kinaendelea.

Petro akasema hapana, ngoja niangalie hili, kwa hiyo Petro alikimbilia mahali hapo ili kujionea mwenyewe kilichokuwa kikiendelea kaburini. Aligundua kwamba mwili haukuwapo, lakini kitambaa cha kitani kilichokuwa kimezungushwa mwilini kilikuwa bado kipo. Jambo la kwanza ambalo ningependa kuangazia katika simulizi hili la msingi ambalo tunalifahamu sana ni ukweli kwamba Luka anazungumzia kuhusu wanaume wawili waliokuwapo katika tukio hilo. Tunapofikiria kuhusu masimulizi ya ufufuo, masimulizi tofauti ya injili yanamwakilisha mtu huyu katika matukio tofauti.

Katika Luka, kulikuwa na wanaume wawili waliokuwa wamevaa nguo zinazong'aa. Tunapomfikia Mathayo, Mathayo anawaelezea kama malaika. Kwa kweli, Mathayo hakuwaelezea kwa wingi.

Mathayo anamwonyesha malaika ambaye atashiriki habari hizo, na Marko anazungumzia kijana ambaye atawaambia kuhusu simulizi hilo. Sasa sitaki mchanganyikiwe kuhusu mjadala kuhusu malaika au wanadamu kwa sababu malaika ni mjumbe wa Mungu, na sitaki mamini hata kidogo kwamba kila tunapowafikiria malaika wa Biblia, tunawafikiria baadhi ya watu wenye mabawa mawili mgongoni na wamevaa nguo nyeupe na daima wanaonekana kama sinema. Hiyo ni njia nzuri kwetu kuwazia viumbe hao wa kijamii na jinsi wanavyofanya kazi katika ulimwengu wa wanadamu.

Lakini malaika wanaweza kutumwa katika umbo la mwanadamu. Malaika anaweza kuonekana katika umbo la mwanadamu wa kitamaduni, kama tunavyosikia kuhusu tukio la Sodom na Gomora na malaika kuonekana. Walikuwa karibu katika sura za kibinadamu kiasi kwamba wakazi wa jiji wangependa hata kulala nao.

Malaika huonekana katika maumbo mengi. Kwa hivyo, hilo sio suala hapa. Ikiwa wewe ni mwanafunzi, kazi yako, hata hivyo, ni kwa nini kuna wanaume wawili katika Luka, malaika mmoja katika Mathayo na kijana mmoja katika Marko.

Hata hivyo, waandishi wote wa injili walikuwa wakionyesha ukweli kwamba kulikuwa na kiumbe wa kiroho mahali hapo ili kuwatangazia wale waliofika mahali hapo kile kilichokuwa kimetokea. Kwa maneno mengine, Mungu hakuacha mawazo ya wageni waliofika kaburini kujaribu kufikiria kilichotokea, lakini waliambiwa na mjumbe wa kimungu kile kilichotokea. Hili si jambo jipya katika Luka kwamba wajumbe wa kimungu watawasilisha habari hizo.

Kama unakumbuka, mjumbe wa kimungu atamletea Maria habari. Mjumbe wa kimungu atamletea wachungaji shambani habari. Wajumbe wa kimungu wataleta habari katika Luka.

Haiwezekani katika mfumo wa dhana ikiwa unapenda kosmolojia ya karne ya kwanza kufikiria kwa maneno hayo. Kristo amefufuka, na kauli inayonivutia ni hii: Kwa nini mnasubiri na kuwatafuta wafu walio hai kati ya wafu? Kwa nini mnaja kana kwamba mnakuja kuchukua aina fulani ya utunzaji wa mwili uliokufa, maiti, kiumbe kisicho na uhai wakati yuko hai na tayari yuko nje katika kuendelea na huduma yake? Kwa nini mnatazamia kushindwa kwa uhai katika mfumo wa kifo wakati Bwana ameshinda juu ya uhai na amefufuka kutoka kwa wafu na yuko nje akitangaza nguvu za Mungu na kuja kwa Masihi huyu katika ulimwengu wetu? Unapoangalia kifungu hiki, nataka kuchora ulinganifu na kukuonyesha ulinganifu mwingine ambao unaweza kuona unaposoma injili zingine.

Kwanza ni kutambua kwamba unaposoma simulizi la Mathayo, kama nilivyokuonyesha, Mathayo anazungumzia malaika, Luka anazungumzia vijana wawili, na Marko anazungumzia kijana. Jambo lingine unaloliona ni kwamba katika Mathayo, malaika wa Bwana alishuka kutoka mbinguni, akaja, akaliviringisha jiwe, na kulikalia.

Marko hakujali sana kuhusu maelezo hayo lakini alionyesha tu kwamba waliona kwamba jiwe lilikuwa limeviringishwa, na vivyo hivyo kwa Luka, jiwe lilikuwa limeviringishwa.

Ninaweza kuendelea kukuonyesha mambo mengine yanayofanana . Tunapoangalia hili, unamtazama mwanamke aliyeingia, na unagundua kwamba katika Mathayo, ni Maria Magdalene, yule Maria mwingine, aliyeenda kaburini. Katika Marko, ni Maria Magdalene aliyeoa mama wa Yakobo na Salome, ambaye Mathayo hamtaji, na kisha unamjia Luka. Ni Maria Magdalene. Ni Yoana na Maria, mama wa Yakobo na wanawake wengine. Hamtaji Salome. Hata hivyo, sitaki upoteze mtazamo wa kinachoendelea katika Marko na Luka katika suala hili kwa sababu, katika kesi ya wanawake, wote wanataja wanawake wengine, jambo likiwa kwamba wanasisitiza baadhi ya wanawake ambao walidhani walikuwa muhimu katika simulizi yao.

Ujumbe wa ufufuo ni huu. Kwa nini mnamtafuta aliye hai kati ya wafu? Hayupo hapa, bali amefufuka. Kumbukeni alivyowaambia alipokuwa bado Galilaya, kwamba Mwana wa Adamu lazima atolewe mikononi mwa wenye dhambi, na kusulubiwa, na siku ya tatu, afufuke, nao wakakumbuka maneno yake kutoka mstari wa 13.

Siku hiyo hiyo, yaani siku ile ile ya ufufuo, watu wawili walikuwa wakienda kijiji kimoja kiitwacho Emau, yapata maili saba kutoka Yerusalemu, nao walikuwa wakizungumza wao kwa wao kuhusu mambo yote yaliyotokea. Walipokuwa wakizungumza na kujadiliana, Yesu mwenyewe alikaribia, akaenda nao, lakini macho yao yalizuiwa kumtambua. Akawauliza walikuwa wakizungumza nini walipokuwa wakitembea. Wakasimama wakitazama kwa huzuni, kisha mmoja wao, jina lake Kleopa, njiani, hapa ndipo mahali pekee Kleopa anatajwa, akamjibu, Je, wewe ndiye mgeni pekee Yerusalemu ambaye hujui yaliyotokea huko siku hizi? Akawaambia, Mambo gani? Wakamwambia habari za Yesu wa Nazareti, mtu mwenye nguvu katika kutenda na neno mbele za Mungu na watu wote, na jinsi makuhani wakuu na watawala wetu walivyomtoa ahukumiwe kufa, wakamsulubisha.

Lakini tulikuwa tumetumaini kwamba yeye ndiye atakayewakomboa Israeli, naam, na zaidi ya hayo yote, sasa ni siku ya tatu tangu mambo haya yatokee. Zaidi ya hayo, wanawake wengine kutoka kwetu walitushangaza, walikwenda kaburini asubuhi na mapema, na walipoukosa mwili wake, wakarudi wakisema kwamba wameona hata maono ya malaika waliosema kwamba yu hai. Baadhi ya wale waliokuwa pamoja nasi walikwenda kaburini wakakuta kama vile wale wanawake walivyosema, lakini hawakumwona.

Akawaambia, Enyi wapumbavu, wenye mioyo mizito ya kuamini yale yote waliyosema manabii wengine, je, haikuwa lazima Kristo ateseke na kuingia katika utukufu wake, aanze na Musa na manabii wote? Aliwafasiria katika maandiko yote mambo yaliyomhusu yeye mwenyewe. Masimulizi haya mara nyingi hurejelea Yesu

akiwatokea wawili hao njiani kuelekea Emau. Mtu anapaswa kukumbuka kwamba katika mwonekano huu, tunazungumzia watu wawili ambao si sehemu ya mitume 11.

Kwa hivyo, hatuzungumzii kuhusu wale 11 ambao Yuda hayupo tena. Tunazungumzia mitume wengine ambao hawakutajwa majina na mmoja wao ataitwa hapa na Luka kama Kleopa. Jambo lingine la kuzingatia katika sehemu hii ya simulizi niliyosoma hadi sasa ni ukweli kwamba Yesu alijiunga naye katika mazungumzo, pamoja nao kumhusu.

Ilikuwa siku ile ile alipofufuka kutoka kwa wafu, na tunaambiwa kwamba wakati huu, hakuna mtu aliyekuwa amemgusa Yesu kimwili bado. Mwanamke huyo alisikia kutoka kwa wanaume hao wawili kwamba amefufuka. Petro alienda mahali hapo na akaona kwamba hayupo.

Wanaume hawa wataripoti kwamba walichokiona au walichokisikia kutoka kwa mwanamke huyo ni masimulizi ya tukio hilo kana kwamba ni maono ya malaika akiwaambia yaliyotokea. Yesu alijiunga na mazungumzo kumhusu, na akajifanya kana kwamba hajui kinachoendelea. Ingawa wanaume hawa wawili walikuwa wamechanganyikiwa, walikuwa na huzuni na walikuwa wakishangaa kwa nini hili lingetokea. Walionekana kuwa na wasiwasi barabarani kuelekea Emau, wakitangatanga katika safari hiyo ya maili kadhaa.

Ingawa hatujui eneo halisi la Emau, Luka anatuambia kwamba ni mji wa Wayahudi ulio maili kadhaa tu kutoka Yerusalemu. Kwa njia, kama huishi Amerika, kutembea maili kadhaa si kitu. Nilikuwa nikitembea zaidi hadi shambani kwa mjomba wangu.

Sawa, kwa hivyo watu hawa walikuwa wakifikiria tu tungefanya nini, lakini Yesu angekutana nao njiani. Ni kana kwamba wengine wamesikia habari na walikuwa na mfumo wa usaidizi huko Yerusalemu. Ni kana kwamba wafuasi hawa wawili wa Yesu walikuwa wamezidiwa sana kiasi kwamba walihitaji Yesu mwenyewe aingie na kuwaonyesha kitu.

Wanapozungumzia yaliyotokea Yerusalemu, tunaambiwa kwamba walizuiwa kumtambua, ingawa walikuwa na huzuni sana. Wanasimulia matukio au hadithi walizosikia kumhusu Yesu. Kinachovutia kuhusu simulizi hilo ni matarajio yao ya kimasih.

Niliona inavutia katika mstari wa 21, mstari ambao mara nyingi hautajwi kabisa watu wanapozungumzia hili, kwamba mtu huyu alikuwa na matumaini kwamba Yesu angekuwa mkombozi wa Israeli. Kwa nini tunapoteza mtazamo wa mstari huo? Sitaki usahau hilo. Sitaki usahau hilo, lakini kabla sijafafanua zaidi kuhusu hilo, acha nikukumbushe kwamba pia walimtaja Yesu kwamba, kwa kweli, simulizi la mashahidi wa tukio hilo lilikuwa limehamishiwa kwao pia kwamba wanajua kutoka kwa mwanamke kwamba Yesu alikuwa amefufuka na mwana kutoka kwa kundi lao.

Kama tulivyoambiwa hapo awali, Petro alikuwa ameenda kwenye eneo hilo ili kuangalia kama ni kweli, na walikuwa wamethibitisha kwamba mwili haukuwa kaburini na Yesu alikuwa akisikiliza jinsi hadithi ya ufufuo wake mwenyewe ilivyokuwa ikisimuliwa na wanafunzi wake mwenyewe na alipokuwa akisikiliza jinsi walivyokuwa wakisimulia hadithi hii, jambo la kuvutia katika simulizi hii ni kitu kinachokaribia kuunganishwa na huzuni yao kwamba mkombozi wa Israeli amevunja matumaini yao na hawajui kinachoendelea. Acha nikukumbushe Yesu alizungumzia kuhusu ufalme wa Mungu katika mfululizo katika injili ya Luka. Hadi sasa, nimekuvutia tena na tena Yesu anapozungumzia kuhusu ufalme wa Mungu, lakini mara nyingi sana, watu hawa walipendezwa na Israeli kiasi kwamba walifumbiwa macho na ufalme wa Mungu na upeo wa ufalme wa Mungu. Unakumbuka walipokuwa wakijaribu kujadili ni nani angekuwa mkuu zaidi? Namaanisha, kama ungewajua wanafunzi wa Yesu, wangekuwa kama wewe na mimi.

Wanatamani sana kwamba unabii wa kiasi ungetimia, kwamba mkombozi wa Mungu, Masihi, angekuja, masihi angeondoa milki hizi za kigeni, na kisha masihi angerejesha ufalme na maeneo yake kama wakati wa Daudi, na watu wa Mungu wangeishi kwa amani. Walitarajia hilo, lakini je, hilo ndilo Yesu alikuwa akiwaambia? Hapana! Yesu alikuwa akizungumzia ufalme wa Mungu. Hata Yesu alipokuwa nje ya eneo la Wayahudi, alizungumzia ufalme wa Mungu. Alipokuwa Samaria, alizungumzia ufalme wa Mungu. Je, haishangazi kwamba wafuasi wa Yesu wanataka kuamini wanachotaka kuamini? Nina rafiki ambaye anapenda kunikumbusha, na anapenda kusema mambo yanayofanana na Danieli. Acha nikuambie jambo hili la maana ambalo hupaswi kusahau, na kwa kawaida nitalisema. Alikuwa akisema watu watafanya wanachotaka kufanya, na watu hawatafanya wasichotaka kufanya. Acha kabisa.

Hilo ni la maana kiasi gani? Naam, linaonekana rahisi sana, lakini hili ndilo jambo. Tunazifikiria akili zetu kwa matarajio yetu wenyewe, dhana, mawazo yaliyodhaniwa, na mawazo, na tunasema, Mungu, hiki ndicho kifurushi.

Tunataka ufanye kazi hiyo. Wanafunzi walikuwa wakifanya hivyo, hata wakiwa njiani kuelekea Emau. Acha nikukumbushe kuhusu jambo lingine.

Katika kitabu cha Matendo, tunaambiwa kwamba Yesu alionekana katika Matendo sura ya 1, mstari wa 3. Aliwatokea wanafunzi kwa siku 40 baada ya ufufuo, na akahubiri kuhusu ufalme wa Mungu. Na kisha katika Matendo sura ya 1, mstari wa 6, kwa ujumla, mzunguko uleule, akituambia kuhusu kile tunachopaswa kukumbuka kila tunaposoma simulizi hili hapa, je, wanafunzi wanageuka na kumwuliza Yesu, Bwana, je, wakati huu utarudisha ufalme kwa Israeli? Sasa, uwe mvumilivu kwa wale ambao ni wazalendo. Kuwa mvumilivu.

Kama kuna chochote, wanafunzi wa Yesu waliokuwa pamoja naye wanatukumbusha kwamba kama hawangeweza kufuata mafundisho ya Yesu mwenyewe kwa uwazi huo kamili na walihitaji pentacles ili kuwasha mambo, basi ikiwa unafikiri wana mioyo migumu sana au akili imara, labda akili yako na akili yangu ni kama mawe yenye nguvu kuliko yao. Walikuwa, walitumaini, Luka anasema. Tunapaswa kujua walichokuwa wakitumaini. Walikuwa wakitumaini kwamba angekuja kuwakomboa Israeli, na hakufanya hivyo.

Na kisha wanaendelea kusema, kwa njia, mwanamke huyo alienda huko, na kwa maneno mengine, kusulubiwa kuliharibu lengo lao. Katika Yohana, kusulubiwa kuliharibu malengo yao hadi kufikia hatua kwamba Petro aliwachukua wanafunzi sita kurudi Galilaya na kuanza kuvua samaki katika Yordani. Wanadhani yote yamekwisha.

Lakini tunapoendelea kuzungumzia kuhusu hawa watu wawili, kumbuka kitakachotokea wanapokaribia kijiji cha Emau walikokuwa wakienda. Yesu, alijifanya kama anakwenda mbali zaidi, lakini wakamsihi sana, wakisema, Kaa pamoja nasi kwa maana jioni inakaribia, na mchana unakwisha. Kwa hiyo, akaingia kukaa nao.

Alipokuwa mezani pamoja nao, alitwaa mkate, akaubariki, akaumega, akawapa. Macho yao yakafumbuliwa, wakamtambua, naye akatoweka machoni pao. Wakaambiana, Je, mioyo yetu haikuwaka ndani yetu? Alipokuwa akisema nasi njiani, alitufunulia maandiko, akaondoka saa iyo hiyo. Wakarudi Yerusalemu, wakawakuta wale kumi na mmoja na wale waliokuwa pamoja nao wamekusanyika, wakisema, Bwana amefufuka kweli kweli. Amemtokea Simoni.

Kisha wakasimulia yaliyotokea njiani na kuona jinsi walivyomjua katika kuumega mkate. Sasa, kabla ya kuingia katika miundo mingi ya Ekaristi hapa, wacha niangazie mambo muhimu kutoka kwa kifungu hiki ili tuweze kukumbuka kinachoendelea. Wakiwa njiani kuelekea Emau, wanaume hao walikuwa wamepofushwa macho.

Walizuiwa kumtambua Yesu alikuwa nani. Na hivyo, jambo la kufurahisha likatoka, ambalo ningetamani kuwa katika nafasi ya Yesu ili kulisikiliza kwa kweli kwa sababu nadhani lingekuwa jambo la kufurahisha kuweza kulisikia, je, hujui kuhusu mtu huyo wa Yesu, na wakamsulubisha na kisha tukawa na hadithi kuhusu mwanamke huyo na Yesu akagundua kwamba kwa kweli, waliweka hadithi yote sawa. Hilo ni jambo zuri.

Sasa wanaweza kuwa mashahidi wa kweli. Sasa wanaweza kusema ukweli kuhusu wanachojua na kusikia. Hata hivyo, macho yao yangefunguliwa watakapoweza kumshawishi Yesu akae nao usiku kucha, nao wakaanza kula.

Sasa, ningependa kukukumbusha kwamba ikiwa wewe ni mwanafunzi unayefikiria kuhusu kazi ya uzamili na bado unajaribu kufuatilia mfululizo huu wa mihadhara, nataka kukuhimiza ufikirie kuhusu masimulizi ya wakati wa chakula katika injili ya

Luka. Mambo mengi katika Luka hutokea wakati wa chakula. Wakati wa chakula ni mahali ambapo mwenye dhambi atamhudumia Yesu kwa hasara ya mwenyeji wa Kifarisayo na hadhira ya Kifarisayo.

Tuna mifano mingi ya wakati wa chakula ambayo ni ya ajabu. Ni kama nilivyowaambia wanafunzi wangu huko Amerika, huduma ya Marekani, ambayo kanisa limeshindwa kufanya kwa sababu, huko Amerika, tunapenda chakula, na ukisoma injili ya Luka, Yesu ni Mmarekani. Alipenda huduma inayohusu chakula.

Aliuchukua mkate, akaumega, na kuubariki. Ilikuwa fomula tu ya Ekaristi, na mara tu alipowapa chakula, akawapa. Boom! Ikawa wazi. Yesu anaelekeza kwenye ukweli kwamba ni wapumbavu kutoamini kile ambacho nabii alikuwa amesema kuhusu mateso na utukufu wa Masihi.

Ndiyo, Yesu atakaa nao na atashiriki mkate nao, lakini Yesu alipotoweka, walianza kutambua jinsi maneno yake yalivyokuwa yakileta moto huu kutoka ndani, makali chanya kutoka ndani, hisia chanya kutoka ndani, na walipokwenda Yerusalemu, walikutana na wanafunzi wengine. Kwa mara ya kwanza, tunasikia kitu ambacho Luka hajatuambia. Kutokana na maelezo waliyoambiwa huko Yerusalemu, inaonekana kama Yesu pia alijifunua kwa Simoni kabla hawajafika huko. Luka anafanya nini hapa? Naam, Luka anatuambia kwamba wanawake walikuwa mashahidi kaburini ili kuona kwamba kaburi lilikuwa tupu.

Petro ni shahidi kwamba kaburi ni tupu, na Luka anatuambia kwamba wanaume hao, wale watu wawili waliokuwa njiani kuelekea Emau, ni mashahidi wa Yesu kama mtu aliyefufuka kutoka kwa wafu. Alimega mkate nao. Hakuingiliana nao tu.

Alifanya kile ambacho kilikuwa cha kibinadamu pamoja nao, na alionekana pamoja nao katika umbo hilo la kibinadamu. Katika kitabu cha Matendo, Luka anatumkumbusha kwamba alionekana, alifundisha, na kushughulika nao kwa siku 40. Luka anataka tutambue kwamba ufufuo wa Yesu si hadithi ya kubuni.

Kama Paulo atakavyosema baadaye kama Kristo hangefufuka kutoka kwa wafu, basi imani yetu ingekuwa bure, na baada ya hayo, katika simulizi la Yerusalemu, tutaona jambo la kuvutia sana likitokea Yesu alipojiunga na wale 11 wengine na kushiriki uzoefu wao na Yesu. Kufuatia mstari wa 36, walipokuwa wakizungumza, sasa wako pamoja nao Yerusalemu, walipokuwa wakizungumza katika nyumba ile huko Yerusalemu na wale 11 na wengine kuhusu mambo haya, Yesu mwenyewe alisimama kati yao, akawaambia, Salamu, amani iwe kwenu. Wakashtuka.

na wakaogopa na wakadhani wameona roho. Tazama kwamba walidhani wameona roho. Luka atasema kwamba suala hilo litashughulikiwa, naye akawaambia, kwa nini mnafadhaika, na kwa nini mashaka yanatokea mioyoni mwenu? Tazameni mikono yangu na miguu yangu; huyo ndiye mimi mwenyewe. Niguseni mwone.

Kwa maana roho haina nyama na mifupa kama mnavyoniona mimi ninavyo. Aliposema haya, akawaonyesha mikono na miguu yake. Walipokuwa bado hawaamini kwa furaha na kustaajabu, akawaambia, Mna chakula chochote hapa? Huduma nyingine ya chakula.

Wakampa kipande cha samaki wa kuokwa, kama unapenda samaki wa kuchomwa, naye akakichukua na kula mbele yao. Kisha akawaambia, Haya ndiyo maneno yangu niliyowaambia nilipokuwa bado pamoja nanyi, ya kwamba yote yaliyoandikwa kunihusu mimi katika torati ya Musa, na manabii, na wana, lazima yatimizwe.

Kisha, akawafunulia akili zao ili waelewe maandiko. Maandiko hapa yanamaanisha torati, manabii, na Zaburi. Akawaambia, Kwa hivyo, imeandikwa kwamba Kristo atateswa na kufufuka siku ya tatu kutoka kwa wafu na kwamba toba na msamaha wa dhambi inapaswa kuhubiriwa kwa jina lake kwa mataifa yote kuanzia Yerusalemu.

Ninyi ni mashahidi wa mambo haya, na tazama, mimi nawapelekea ahadi ya baba yangu. Lakini kaeni mjini mpaka mtakapovikwa nguvu kutoka juu. Ni jambo la kushangaza sana.

Yesu anawatokea, anawasalimia, na kusema amani. Amani iwe kwenu ikiwa mna shaka ikiwa mna shida, amani, amani. Katika miaka miwili iliyopita, wanafunzi wangu kutoka sehemu mbalimbali za dunia wamechoka kuniambia neno muhimu zaidi nililojifunza kutoka Brazili.

Utulivu , pumzika, amani. Ningeweza kumwazia Yesu akiwaona wanaume wengi wakikusanyika pamoja na wanawake wengine pamoja nao, wakiwa na hofu, hawajui la kufanya, na hata kumwona Yesu miongoni mwao, akijiuliza kama roho yake ilikuwa pale au la. Anaenda utulivu , shalom, amani, pumzika.

Kama unajiuliza, ni roho tofauti na injili ya Yohana, ambayo tunamzungumzia Tomaso. Hapa, hatuna hadithi ya Tomaso.

Kama unajiuliza, ni roho. Luka anasema masimulizi ya mashahidi. Yesu alisema yuko tayari kuwaonyesha ushahidi wa kusulubiwa kwake kutoka mikononi na miguuni pake, na atawaonyesha hivyo hasa.

Unaona, hofu ya kufikiri kama roho ilisababisha hitaji la kutoa ushahidi wa kitu ambacho kinaweza kuguswa na kuonekana. Mashahidi wa uongo ni wale wanaoshuhudia kile ambacho hawajakiona au kukisikia, au kukipitia. Yesu anawapa hawa watu huko Yerusalemu, kama huko Emau, kitu cha kuona na chakula ambacho wangekula ili kuwafanya kuwa mashahidi wa kweli.

Yesu akisimulia matukio kutoka katika maandiko, yaani Torati, manabii, na Zaburi, wanaelewa kikamilifu utimilifu wa maandiko kama Masihi anavyowaeleza wazi. Mwitikio wa pili wa wale waliokuwa na hofu sasa unabadilika na kuwa wale waliokuwa na furaha tele. Neno ajabu linatumika hapa kwa njia chanya kusema kwamba walishangazwa na furaha.

Sasa, wanaona kitu cha kufurahisha, lakini hata hawajui jinsi ya kukielezea. Ushahidi wa ufufuo uko wazi. Anakula samaki wa kuchomwa au wa kuokwa nao wakati mwingine wa mlo, na anafungua akili zao ili waelewe kile ambacho manabii wamesema kuhusu Masihi.

Ahadi imetimizwa, na kisha Yesu anawakumbusha kwamba kutakuwa na mashahidi. Kwa maneno mengine, kinachoendelea ni kwamba atawapa vazi hilo la kinabii. Tunajua utamaduni huu kutoka Israeli, ambapo tunawaona Eliya na Elisha, pamoja na Musa na YOSHUA.

Vazi la kinabii linapitishwa. Watakuwa sauti. Watakuwa mashahidi.

Watakuwa ndio watakaotangaza maneno hayo. Na unapoyafikiria kama Luka anavyoyasimulia, nataka kuyazungumzia tena na kuyasoma kama anavyosema. Manabii ni kwa ajili ya unabii, maandiko ambayo yametimia hapa kwamba imeandikwa kwamba Kristo atateswa na kufufuka siku ya tatu kutoka kwa wafu na kwamba mwonekano kwamba toba kwa ajili ya msamaha wa dhambi inapaswa kutangazwa kwa jina lake kwa mataifa yote, si Israeli pekee kuanzia Yerusalemu.

Ninyi ni mashahidi wa mambo haya na tazama; ninawatuma kama manabii. Ninawatuma mchukue nafasi yangu. Ninawatuma ili ahadi ya Baba iendelee.

Kimsingi, tangazo hilo la kinabii linaleta mambo haya matano muhimu: Moja kwamba angeteseka na kufufuka kutoka kwa wafu siku ya tatu. Hilo ndilo lililotokea hivi punde.

Baada ya hapo, toba itahubiriwa kwa mataifa yote. Hiyo itakuwa kuanzia kitabu cha Matendo. Watu watapokea msamaha wa dhambi zao.

Hilo litaanzia katika kitabu cha Matendo sura ya 2. Hasa Matendo sura ya 2, mstari wa 38. Tutasikia baadhi ya fomula hii ikirudiwa. Watakuwa mashahidi kutoka Yerusalemu.

Matendo sura ya 1, mstari wa 8. Ahadi ya roho itawajia hata kama wangemshuhudia akipanda. Matendo sura ya 1 na sura ya 2. Kama Johnson atakavyosema. Hapa, mwishoni mwa injili, tunapata vipengele vya unabii na utimilifu.

- A. Maandiko yanamzungumzia Yesu.
- B. Kuna umuhimu wa kimungu kwa matukio ya huduma yake, kifo chake, na ufufuo wake.
- C. Umuhimu huu wa kimungu unajieleza katika kutimiza maana ya mtihani wa Torati.
- D. Torati inajumuisha sheria za Musa, nabii, na maandishi ya Zaburi.

Siwezi kumalizia injili ya Luka bila kukukumbusha kwamba Luka anaposimulia kuhusu ufufuo na matukio haya na kuzungumzia nguvu kutoka juu kutoka kwa wanafunzi, kwa kweli anafanya muendelezo kamili hadi mwanzo wa kitabu cha Matendo. Watakuwa mashahidi.

Lakini hapa katika Luka pekee, Luka anatuonyesha mashahidi wanne wa ufufuo. Kuna mashahidi wanne wanne ambao hatupaswi kusahau ili tusifikiri ufufuo ulikuwa mgumu. Kwa kweli, wanawake hao walikuwa mashahidi wa ufufuo walipotembelea kaburi na kugundua kuwa kaburi lilikuwa tupu.

Jiwe lilikuwa limeondolewa, na malaika akasema, kwa nini mnamtafuta aliye hai kati ya wafu? Hayupo hapa. Ndiyo, amefufuka. Simulizi la shahidi wa Petro aliyekimbilia kaburini, ambaye aliingia ndani na kuona kwamba aliye hai alikuwa amelala amekufa, mwili haukuwa umekufa, jiwe lilikuwa limeondolewa.

Yesu amefufuka na amefufuka kweli. Alikuwa ameshinda kifo. Na hadithi ya wale watu wawili waliokuwa njiani kuelekea Emau, ambapo waliingia katika mapambano yao wenyewe na matarajio ya Masihi kwa Israeli, wakizungumzia kuhusu Yesu huyu kisha wakaanza kusimulia kile mwanamke alichosimulia na jinsi baadhi ya wenzao walivyokwenda kuthibitisha na kusimulia kuhusu jiwe lililokuwa limeviringishwa na kutambua, ndiyo, Yesu amefufuka.

Simulizi la tatu la mashahidi wa macho linawahusu wale wawili waliomwona Yesu akimega mkate nao na macho yao yakafunguka. Tukio la nne, kwa upande wa simulizi la mashahidi wa macho, ni kile kilichotokea Yerusalemu, ambapo Yesu aliwatokea wanafunzi huko Yerusalemu. Wale 11 na, kama Luka anavyoeleza, wengine waliokuwepo pamoja nao.

Luka anatuambia kwamba kulikuwa na masimulizi ya mashahidi ili kuthibitisha kwamba ufufuo wa Yesu haukuwa mawazo yasiyoeleweka. Lakini, kwa kweli, haya ni mambo ambayo watu wanaona. Na jambo la kibinadamu zaidi ambalo mtu aliyefufuka angeweza kufanya ili kukemea mtazamo wowote kwamba labda alikuwa roho ni kwamba alikula.

Alikula pamoja na mtu huko Emau, na alikula pamoja na wale waliokuwa Yerusalemu. Na kisha tunaambiwa angepanda juu. Matendo ya Mitume yanatuambia, Yesu huyu mnayemwona akienda atarudi kwa njia ile ile.

Yesu aliyefufuka. Marafiki, natumaini kwamba mnapofuatilia mihadhara hii pamoja nasi kuhusu injili ya Luka, hamsahau kwamba Luka alituacha kutoka mstari wa 50, akitukumbusha kwamba Yesu atawaongoza mbali hadi Bethlehemu. Na kisha atawabariki.

Na kisha atachukuliwa kutoka mbinguni. Wangeabudu, nao wangerudi Yerusalemu. Yesu, yule aliyekuja kama Masihi wa ulimwengu, si wa Wayahudi tu, aliyekuja na kutenda katika mapokeo ya Wayahudi, ambaye hakuja kamwe kubomoa Uyahudi au mapokeo ya Kiyahudi, lakini ambaye alikuja katika kutimiza unabii wa kimasihwa wa Wayahudi, si kama ilivyotarajiwa sana, bali kama Masihi wa ulimwengu, amekuja kuokoa ulimwengu.

Luka, mtu wa mataifa, anapomwandikia Theofilo, anamkumbusha kwamba Yesu alikuja kulingana na desturi za kinabii na akatimiza matarajio yote ya kinabii. Yeye mwenyewe alitenda kama nabii. Walimu wa sheria hawakumwelewa vizuri.

Wanafunzi wake mwenyewe hawakuelewa vyema upeo wa huduma yake. Lakini Yesu huyu alikuja kwa ajili ya wote. Katika Luka, alikuwepo kwa ajili ya waliotengwa, mchungaji, wajane, wenye ukoma, na maskini.

Pia alikuwepo kwa ajili ya wasomi, matajiri. Theofilo mwenyewe anamfikiria Yusufu wa Arimathaya, anamfikiria Zakayo, na anawafikiria watu hawa wote mashuhuri. Yesu alikuja kwa ajili yao pia.

Yesu pia alikuja kwa ajili ya wanaume na wanawake. Wanaume walikuwa wakimfuata kama vile wanawake. Alikuwa kuwahudumia watoto, na wakati mwingine tunatumia watoto kama masomo ya vitendo kwa watu wazima kufuata.

Kama wewe ni mwanafunzi katika Sheria ya Luka na unataka kuanza kuchunguza baadhi ya maelezo muhimu ya Sheria ya Luka unapofuatilia mfululizo huu wa mihadhara, nimeweka maeneo machache ambayo unapaswa kuangalia na kuanza kuchunguza zaidi. Wasomi wamechunguza maeneo machache, lakini nadhani mengi yanahitaji kufanywa. Mengi yameandikwa kuhusu Roho Mtakatifu katika Luka-Matendo, lakini machache yanapatikana katika ushirika wa wakati katika Luka-Matendo.

Hayajaandikwa mengi kuhusu huduma ya uponyaji na huruma ya Yesu katika Luka-Matendo ya Mitume. Malaika na mapepo huwatisha watu, kwa hivyo hawataki kuyasoma. Je, unataka kuyasoma? Masadukayo na Mafarisayo katika Luka, katika Injili ya Luka, na hata picha za Matendo ya Mitume ni tofauti na Injili zingine.

Unataka kuyasoma. Matajiri na maskini, Wasamaria, dhambi na wokovu, na labda ninapaswa kuwakosesha raha baadhi ya wachungaji. Kama wewe ni mchungaji anayenisikiliza, katika Luka-Matendo, msamaha karibu kila mara hutegemea toba.

Kwa hivyo wale wanaohubiri injili ya bei rahisi wanapaswa kukumbuka kwamba katika Luka-Matendo, mtu anahitaji kutubu dhambi zake ili asamehewe. Jambo lingine ambalo labda Luka Timothy Johnson anapaswa kutengwa kwa ajili ya kutukumbusha ni Yesu wa kinabii katika Injili ya Luka na motifu ya ushuhuda kama tunavyoona katika Injili ya Luka. Kuna mambo mengi zaidi ambayo ningeweza kuongeza kwenye mada hii, lakini natumaini kwamba unapooni skrini hiyo, unaweza kusimama kwenye orodha niliyo nayo kwenye skrini ili uweze kuchunguza.

Fikiria kuhusu mada hizi. Kama wewe ni mwanafunzi anayejaribu kujifunza zaidi, nadhani kuna mambo mengi zaidi kuhusu Luka Matendo, hasa kuhusu Ukristo wa kimataifa na mtazamo ambao watu tofauti kutoka sehemu tofauti za dunia huleta, ambayo bado hayajachunguzwa. Kwa marafiki zangu hao huko Mashariki ya Kati, ninawasihi muanze kufikiria kuchunguza mada hizi.

Tunahitaji kujua jinsi mambo haya yanavyotokea kutoka kwa mtazamo wako wa kitamaduni. Natumaini kwamba unapofuatilia mfululizo huu wa mihadhara pamoja nasi, umeanza kupendezwa na maandishi ya Luka. Luka aliandika labda theluthi moja ya Agano Jipya, likijumuisha Injili ya Luka na Matendo ya Mitume.

Katika mfululizo huu wa mihadhara 34, nimejaribu kukuongoza katika Injili nzima, nikijaribu kwa uangalifu kusoma kila mstari wa maandishi. Lazima nikubali kwamba sikuweza kuchunguza kwa undani baadhi ya maeneo ambayo ningependa kufanya kwa sababu ya aina ya mfululizo wa mihadhara, lakini nimejaribu kuangazia masuala ambayo ni muhimu katika eneo hili ili uweze kuyachunguza. Utakapomaliza mfululizo huu, ningependekeza sana mfululizo wa mihadhara ya Matendo katika mfululizo wa mihadhara ya kujifunza Biblia mtandaoni ambayo hutolewa na mfanyakazi mwenzangu, rafiki yangu, ambaye anajua anachofanya vizuri zaidi kuliko mimi ninavyojua ninachofanya.

Kwa sasa ameandika maoni mengi zaidi kuhusu Matendo ambayo nimeyaona, kurasa 4,000. Craig Keener alitoa mfululizo wa mihadhara kuhusu Matendo kwa ajili ya mfululizo wa mihadhara ya kujifunza Biblia mtandaoni kuhusu Matendo. Nitawahimiza sana kuelewa mawazo ya Luka, mfumo wa kitheolojia wa Luka, na mwendelezo wa muundo wa mawazo wa Luka kutoka mfululizo huu hadi mfululizo wa Matendo kwa sababu ninapomfundisha Luka, kwa mfano, mimi humfundisha Luka-Matendo.

Ni bora kufundisha Luka-Matendo pamoja kwa njia hiyo, na ninakutia moyo sana ufuate hilo pia. Hadi sasa, nimejaribu kujizuia ili nisiwe mchungaji sana katika mchakato huo, lakini nataka kukuongeza kidogo hapa. Simulizi hili lililoandikwa kwa Theophilos lilikuwa mfuasi wa Kristo akimwandikia mfuasi mwenzake wa Kristo au kuhamasisha imani katika Kristo.

Kwa maneno mengine, injili ya Luka imekusudiwa Wakristo kuelewa zaidi kuhusu imani yetu na kukua katika matembezi yetu na Mungu. Sio andiko ambalo limekusudiwa tu kwa madhumuni fulani ya kidunia mahali fulani. Kama Mkristo, ninakusihi usome Luka-Matendo kutoka kwenye prism ya Kikristo.

Ninawasihi mjitahidi kuishi kulingana na mafundisho ya Bwana Yesu Kristo. Ninawasihi muwe wazi kwa kazi ya Roho Mtakatifu. Ninawasihi mfanye kazi ya utumishi, mkiwahudumia watu wa kawaida miongoni mwetu.

Ninakusihi uhubiri habari njema kwa maskini na matajiri pia. Ninakusihi uinuke na kuuonyesha ulimwengu wokovu katika Kristo Yesu na tumaini analotuletea. Ninakusihi ufikirie kuhusu kile unachoweza kufanya kwa msaada wa Bwana Yesu Kristo ili kuleta mabadiliko katika maisha ya mtu mwingine.

Asante sana kwa kufuatilia mfululizo huu wa mihadhara. Imekuwa furaha yangu , na ninaheshimiwa kujua kwamba unajifunza kitu pamoja nasi katika mfululizo huu wa mihadhara. Mungu akubariki sana na awashe moto mpya ndani yako.

Akupe nguvu na akuchome moto. Akuondolee hofu moyoni mwako na akuchome moto kwa ajili ya makusudi ya injili. Mungu akupe neema ya kufungua kinywa chako na kusema kwa ujasiri kuhusu Yesu Kristo.

Na Bwana Yesu Kristo akubariki na akubariki katika yote unayofanya kwa ajili ya jina lake. Amina. Asante.

Huyu ni Dkt. Daniel K. Darko katika mafundisho yake kuhusu Injili ya Luka. Hii ni kipindi cha 34, Simulizi za Ufufuo, Luka 24.